

รายการข้อมูลที่น่าสนใจ (วิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)
ตัวชี้วัดที่ 3.25 รอบ 5 เดือนแรก ปีงบประมาณ 2569
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” เข้าถึงน้ำบริโภคสะอาด
ตามมาตรฐานกรมอนามัย

2. ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัด (0.5 คะแนน)

2.1 กลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1.1 กลุ่มผู้ได้รับบริการโดยตรง ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยมอแกน รวมทั้งคนในชุมชนที่มาใช้บริการน้ำสะอาด ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ

2.1.2 กลุ่มผู้บริหาร ครูนิเทศก์ และเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์การเรียนรู้ฯ ดังนี้

- กรมส่งเสริมการเรียนรู้	- สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคเหนือ
- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่	- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตาก
- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดแม่ฮ่องสอน	- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดน่าน
- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพังงา	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภออมก๋อย
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่แจ่ม	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกัลยาณิวัฒนา
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอท่าสองยาง	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ระมาด
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพบพระ	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภออุ้มผาง
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองน่าน	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบ่อเกลือ
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่สะเรียง
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสบเมย	- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกระบุรี

2.1.3 กลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานด้านสาธารณสุข ดังนี้

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่โครงการเฉลิมพระเกียรติและโครงการพระราชดำริ
- ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ กรมอนามัย
- สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย

2.2 ความต้องการ/ ความคาดหวัง

จากรายงานการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนงานอนามัยโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยมอแกน ประจำปีงบประมาณ 2568 จำนวน 4 ครั้ง พบว่าผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการ ดังนี้

- 1) ต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมออย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง โดยเห็นว่าการฝึกอบรมแบบ Onsite มีประสิทธิภาพมากกว่าการฝึกอบรมแบบ Online
- 2) ต้องการแนวทางการจัดการและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ โดยเฉพาะโคลิฟอร์มแบคทีเรีย
- 3) ต้องการการสนับสนุนชุดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงคุณภาพน้ำ
- 4) ต้องการการสนับสนุนชุดอุปกรณ์เฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อการใช้ถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้ พบว่ามีความต้องการให้ศูนย์อนามัยฯ สนับสนุนไส้กรองให้กับศูนย์การเรียนรู้ฯ อย่างต่อเนื่อง

2.3 ความพึงพอใจ/ ความไม่พึงพอใจ

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) ด้านการส่งเสริมโภชนาการ สุขภาพอนามัยเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ระหว่างวันที่ 6 - 7 พฤศจิกายน 2567 ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า

- ความพึงพอใจด้านวิทยากร การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน ร้อยละ 89.50 ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 88.91 การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม ร้อยละ 88.91 ความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม ร้อยละ 89.31 การใช้เวลาตามที่กำหนด ร้อยละ 90.10 การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม ร้อยละ 89.11

- ความพึงพอใจด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม ร้อยละ 84.95 ความพร้อมของอุปกรณ์สันทนาการ ร้อยละ 85.15 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม ร้อยละ 88.32 อาหารมีความเหมาะสม ร้อยละ 85.54

- ความพึงพอใจด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรม ร้อยละ 82.18 อบรมมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรม ร้อยละ 88.12 กล่าวได้ว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

- ความพึงพอใจด้านการนำความรู้ไปใช้ ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 89.31 มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ ร้อยละ 88.12 สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดต่อได้ ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 87.13

2.3.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) ด้านการส่งเสริมโภชนาการ สุขภาพอนามัยเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ระหว่างวันที่ 28 - 30 มกราคม 2568 ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภออัมพาง อำเภอมะรุมมาต และอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า

- ความพึงพอใจด้านวิทยากร การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน ร้อยละ 92.29 ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 91.93 การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม ร้อยละ 92.48 ความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม ร้อยละ 91.74 การใช้เวลาตามที่กำหนด ร้อยละ 91.56 การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม ร้อยละ 92.84

- ความพึงพอใจด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร สถานที่สะอาดและมีความเหมาะสม ร้อยละ 87.89 ความพร้อมของอุปกรณ์สันทนาการ ร้อยละ 92.11 ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม ร้อยละ 90.83 อาหารมีความเหมาะสม ร้อยละ 91.56

- ความพึงพอใจด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรม ร้อยละ 85.32 อบรมมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรม ร้อยละ 89.91 กล่าวได้ว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

- ความพึงพอใจด้านการนำความรู้ไปใช้ ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 90.46 มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ ร้อยละ 90.09 สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดต่อได้ ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 90.28

2.3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ระหว่างวันที่ 6 - 8 พฤษภาคม 2568 ณ ห้องประชุมอมก๋อย ภู่วิธีสอร์ท อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีครูนิเทศและครูประจำศูนย์การเรียนรู้ในอำเภออมก๋อย จังหวัด

เชียงใหม่ อำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตากเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวนรวม 32 คน ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่า

- ความพึงพอใจด้านวิทยากร การใช้เวลาตามที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 97.50 การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน ร้อยละ 96.88 การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม และการมีครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม ร้อยละ 96.25 ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา ร้อยละ 95.63 การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม ร้อยละ 95.00
- ความพึงพอใจด้านสถานที่/ระยะเวลา/อาหาร ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม ร้อยละ 93.75 อาหารมีความเหมาะสม ร้อยละ 93.13 ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ร้อยละ 91.25 และสถานที่มีความเหมาะสม ร้อยละ 90.00
- ความพึงพอใจด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรม ร้อยละ 73.13 อบรมมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรม ร้อยละ 88.75 กล่าวได้ว่าผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น
- ความพึงพอใจด้านการนำความรู้ไปใช้ ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 88.13 และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดต่อได้ ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 88.75

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อการใช้ถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้สำหรับศูนย์การเรียนรู้ฯ 29 แห่ง พบว่า

- พึงพอใจที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ มีถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้สำหรับฆ่าเชื้อโรคในน้ำ ร้อยละ 92.73
- มั่นใจว่าน้ำที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคด้วยถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้ ปราศจากเชื้อโรค ร้อยละ 86.36
- พึงพอใจที่น้ำไม่มีกลิ่นคลอรีนตกค้าง ร้อยละ 83.64
- พึงพอใจต่อความสะดวกในการใช้งานถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้ ร้อยละ 87.27
- พึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้อุปกรณ์แบบสลับใช้ ร้อยละ 89.09

2.4 ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการ

- ถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้เป็นการจัดระบบน้ำแบบง่ายและใช้ได้จริง
- พึงพอใจต่อการสนับสนุนที่ช่วยให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ มีน้ำสะอาดไว้ใช้
- ควรสนับสนุนการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคในศูนย์การเรียนรู้ฯ อื่นๆ นอกเหนือพื้นที่ กพด.
- ควรมีการขับเคลื่อนการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชน

2.5 มาตรการขับเคลื่อนตัวชี้วัด

1. จากปัญหาการปนเปื้อนโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำอุปโภคบริโภคในศูนย์การเรียนรู้ฯ ภายใต้ข้อจำกัดด้านการปรับปรุงคุณภาพน้ำที่มี เช่น การขาดแคลนงบประมาณของศูนย์การเรียนรู้ฯ และต้นสังกัด รวมถึงการเข้าไม่ถึงระบบไฟฟ้า จึงควรสนับสนุนให้เกิดการจัดการคุณภาพน้ำบริโภค ด้วยถังผสมคลอรีนแบบสลับใช้ ซึ่งใช้ต้นทุนต่ำ และไม่ต้องอาศัยกระแสไฟฟ้า ในศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ยังไม่มีระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำใดๆ โดยพบว่ามีอยู่อย่างน้อย 61 แห่ง

2. ศูนย์การเรียนรู้ฯ อย่างน้อย 59 แห่ง ปรับปรุงคุณภาพน้ำด้วยเครื่องกรองน้ำระบบเซรามิกและ UV ซึ่งศูนย์อนามัยฯ โดยงบประมาณจากองค์การอนามัยโลก ให้การสนับสนุนต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2565 และยังคงมีการสนับสนุนชุดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงคุณภาพน้ำอยู่ จึงเห็นควรให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ไส้กรองน้ำ หยดหลอดยูวี ต่อไป

3. เพื่อติดตามการแก้ปัญหาการปนเปื้อนโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำบริโภค ซึ่งเป็นปัญหาหลัก รวมถึงต้องการการสนับสนุนชุดอุปกรณ์เฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม จึงเห็นควรให้การสนับสนุนชุดอุปกรณ์เฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม แก่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อไป

4. เพื่อรองรับข้อจำกัดด้านความต่อเนื่องในการใช้ การบำรุงรักษาระบบกรองน้ำ และการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ อันเนื่องมาจากการโยกย้ายหมุนเวียนบุคลากร จึงเห็นควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนศูนย์การเรียนรู้ฯ โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานต่ำ ซึ่งควรให้การพัฒนาศักยภาพแบบ Onsite

5. การผลักดันให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ เข้าถึงน้ำบริโภคสะอาด ตามมาตรฐานกรมอนามัย ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เห็นควรให้พิจารณาศูนย์การเรียนรู้ฯ ซึ่งมีความพร้อม และมีโอกาสพัฒนาสำเร็จเป็นลำดับต้น เช่น ศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ร่วมการจัดการโคลิฟอร์มแบคทีเรียด้วยชุดทดสอบภาคสนามประกอบ หรือพิจารณาการรายงานและผลการเฝ้าระวังด้วยชุดทดสอบภาคสนามประกอบ

6. การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำทางห้องปฏิบัติการ ภายใต้งบประมาณการเฝ้าระวังที่จำกัด ควรพิจารณาโดยอาศัยข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ไม่ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางห้องปฏิบัติการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา จำนวน 164 แห่ง ประกอบ